

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТИ И
HELSINKIT
PER TE DREJTAT E NERIUOT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISEE

MAKEDONYA
CUMHURİYETI'NİN
HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
HELSINKI
TI-NDREPTULI-A
OMLUDIREPUBLICA
MACHEDONIA

HELSINSKO
COMITETI BAŠO
E MANUŠENGERE
REPUBLICA
REPUBLICA MAKEDONIJA

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЛУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje, P. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ

До: Генерален секретаријат на Влада на Република Македонија
Одделение за соработка со невладини организации
Бул. Илинден бр. 2, 1000 Скопје

Примено: 22-09-2017			
Орг. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
43	6037	1	

ПРЕДМЕТ: Предлози и препораки за Програма за работа на Владата на Република Македонија за 2018 година

Почитувани,

По објавениот Повик до граѓанскиот сектор за придонес во подготвувањето на Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2018 година, Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија (МХК) Ви доставува предлози и препораки за областите во кои МХК активно работи, и тоа: бесплатна правна помош, правосудство, социјална заштита, образование, здравствена заштита, бегалци, баратели на азил и мигранти, говор на омраза и дела од омраза и заштита на правата на ЛГБТИ.

Дадените предлози и препораки се темелат на спроведени истражувања и изготвени анализи по одделните области, на кои се повикуваме во самите препораки и за кои е доставен линк за преглед на нивната електронска верзија.

Се надеваме дека дадените предлози и препораки ќе бидат земени предвид при изработката на Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2018 година, како и дека Хелсиншкиот комитет за човекови права активно ќе биде вклучен и консултиран при изготвувањето на новите прописи и измените на постоечките.

Дополнително со овој допис Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија, застапуван од извршната директорка Уранија Пировска, изјавува согласност за објавување на дадените препораки на веб локацијата на Одделението за соработка со невладините организации <http://www.nvosorabotka.gov.mk/>

Со почит,

Извршна директорка
Уранија Пировска

Уранија Пировска
Здружение
ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

Предлози и препораки за Програма за работа на Владата на Република Македонија за 2018 година

Бесплатна правна помош

Со оглед на тоа дека во последните шест години, Законот за бесплатна правна помош не ја исполни целта за која е донесен, изведени се следниве заклучоци и препораки за подобрување на Законот за бесплатна правна помош, како и за целокупниот систем на бесплатна правна помош¹:

1. Поширок опфат на правни прашања за кои се одобрува бесплатна правна помош и олеснување на условите коишто треба да ги исполнат барателите на бесплатна правна помош.
2. Трошоци што треба да бидат опфатени кој произлегуваат од одреден правен спор.
3. Проширување на опфатот на претходната правна помош и финансирање на работата на здруженијата.
4. Деконцентрација на одлучување по барања за бесплатна правна помош.
5. Формирање на независно тело за следење и оцена на спроведување на Законот за бесплатна правна помош.
6. Усогласување на Законот за бесплатна правна помош со Законот за општа управна постапка, Законот за парнична постапка, Закон за нотаријат и Законот за извршување.
7. Јасно дефинирање на одредени поими со кој граѓаните често се среќаваат при барањето бесплатна правна помош (самохран родител, просечна месечна нето или бруто плата, заедничко домаќинство, член на семејство)
8. Обуки за вработените во центрите за социјална заштита и нивна координација заради изедначување на практиките.
9. Обезбедување механизми за информирање на граѓаните за нивните права.
10. При одлучување по барањата за бесплатна правна помош, Министерството за правда изедначено да одлучува во согласност со одредбите од Закон за бесплатна правна помош.

Правосудство

Хелсиншкиот комитет за човекови права смета дека Владината програма треба да биде изготвена на начин што ќе ги вклучи клучните сугестии на граѓанските организации содржани во „Предлогот за итни демократски реформи“ претставен од граѓанскиот сектор во јули 2017 години, како и на линија на бројните предлози, од кои голем дел беа вклучена и во нацрт-Стратегијата за реформа на правосудниот систем.

Во таа смисла, предлагаме да се пристапи кон што е можно побрзо усвојување на Стратегијата преку целосно инкорпорирање на сите конструктивни предлози на граѓанските организации и нејзините елементи да станат дел и од владината Програма за претстојниот период, при што ќе се посвети посебно внимание на следниве аспекти:

---

¹ <http://www.fosm.mk/mk/Home/Publication?newsID=9393&catID=9&pageIndex=1>